

Batsányi János

A bölcsnek állhatatossága

Justum e tenacem propositi virum.
HORATIUS

"Ha ki, mindenét elvesztvén,
Reménységet sem talál,
Már annak az élet szégyen,
S kötelesség a halál!"

Az ily bús eltökélésnek,
Ha van - ritkán van helye.
"Soha kétségbe nem esni,"
Nagyobb bátorság jele!

Az erkölcs hű bajnokának
Váltig kell küszködnie,
S a vak sors kemény csapásit
Békességgel túrnie.

Cézár két nagy ellenségét
A világ csudálja bár:
Szokratest nagyobbá teszi
A halált-hozó pohár.

Őt sem gyáva rossz bírái,
Akik azzal büntetik,
Sem gonosz rágalmazói
Bűnbe nem keverhetik.

Ha megcsalta bal szerencséd
Minden szebb reményedet,

S visszarántván adományit,
Sérti, gyötri kebledet:

Vigyázz! hogy fel ne forgassa
Jóra-szánt szándéodat,
S le ne győzze, vagy alázza
Lelki méltóságodat!

Nem, fonalát életednek
Nem szabad elmetszened, -
Tudván, hogy sírodon túl is
Van bírád, van istened;

Akit, elméd s szíved ellen,
Itt talán ma még tagadsz,
De kinek majd napjaidról
S tetteidről számot adsz!

Hogy a végső áldozatra
Ki-ki mindég kész legyen,
És honjáért mindenétől,
Mihelyt kell, búcsút vegyen:

Méltó! s társaságban élő
Emberhez illő dolog!
De azért, hogy a szerencse
Nékünk már nem mosolyog,

Hogy vakot vet, hogy elfordul,
Agyarkodik, háborog,
S kerekével, mint egyébkor,
Kedvünk szerént nem forog,

Azt itélnünk, hogy lerázván
Pályánk nehéz terheit,
És megszegvén bölcs teremtőnk
S vallásunk törvényeit,

Szabad, s illik, sírba dőlnünk...
Gyávaság, s bal ítélet!
Hazafinak s kereszténynek
Kötelesség az élet.

(1810-es évek)

